

Nr 71

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen (1949: 164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål.

Genom en den 2 oktober 1970 dagtecknad proposition, nr 147, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och lagrådets protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen (1949: 164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändring i forumreglerna i tryckfrihetsmål. Förslaget är en följd av den år 1969 beslutade omorganisationen av de allmänna underrätterna och en av vårriksdagen som vilande antagen ändring i tryckfrihetsförordningen.

Det vid propositionen fogade förslaget är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

om ändring i lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål

Härigenom förordnas, att 1 § lagen (1949: 164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål skall ha nedan angivna lydelse.

1 §.¹

(Nuvarande lydelse)

Laga domstol i tryckfrihetsmål är för skrift, som är tryckt i Stockholms stad eller län, Stockholms rådhusrätt och för annan skrift den rådhusrätt som är behörig att upptaga tryckfrihetsmål för det län där tryckningsorten är belägen; finnas i länet

(Föreslagen lydelse)

Laga domstol i tryckfrihetsmål är tingsrätt, som är behörig att upptaga tryckfrihetsmål i det län där tryckningsorten är belägen; finnas i länet flera tingsrätter med sådan behörighet, skall målet, om skriften tryckts inom domkretsen för behörig tings-

¹ Senaste lydelse 1953: 137.

(Nuvarande lydelse)

flera *rådhusrätter* med sådan behörighet, skall målet, om skriften tryckts *i stad där behörig rådhusrätt finnes*, upptagas av den *rådhusrätten* och i annat fall av den av de behöriga *rådhusrätterna* som är närmast tryckningsorten. Finnes för periodisk skrift särskild utgivningsort, skall i fråga om rättens behörighet även den orten anses som tryckningsort.

Är skriften — — — — — sitt hemvist.

Är vid — — — — — skriften anträffas.

(Föreslagen lydelse)

rätt, upptagas av den *tingsrätten* och i annat fall av den av de behöriga *tingsrätterna*, som är närmast tryckningsorten. Finnes för periodisk skrift särskild utgivningsort, skall i fråga om rättens behörighet även den orten anses som tryckningsort.

Denna lag träder i kraft när det förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen, som riksdagen antagit som vilande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 15 till 1970 års riksdag, slutligt antagits och erhållit kraft av grundlag.

Mål, som på grund av äldre bestämmelser vid ikraftträdandet är anhängigt vid annan underrätt än som följer av de nya bestämmelserna, skall slutbehandlas vid den underrätten.

Departementschefen

Vid lagrådsremissen anförde *föredragande t. f. departementschefen, statsrådet Lidbom*, bl. a. följande.

Enligt lagen (1969:244) om ändring i rättegångsbalken ersätts nuvarande häradsrätter och rådhusrätter fr. o. m. den 1 januari 1971 av tingsrätter. Med anledning härav har i prop. 1970:15 föreslagits vissa ändringar i tryckfrihetsförordningens bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål (12 kap.). Förslaget har den 18 februari 1970 antagits som vilande av riksdagen (KU 6, prot. I:7 och II:7).

De föreslagna ändringarna berör huvudsakligen reglerna om behörig domstol i tryckfrihetsmål. Enligt nuvarande regler upptas tryckfrihetsmål alltid av rådhusrätt. Normalt finns bara en behörig rådhusrätt för varje län. I regel är detta rådhusrätten i den stad där länsstyrelsen har sitt säte. Kungl. Maj:t har emellertid möjlighet att förordna att även annan rådhusrätt inom länet skall få uppta tryckfrihetsmål. Finns inte någon rådhusrätt inom länet skall Kungl. Maj:t utse rådhusrätt utom länet att uppta tryckfrihetsmål för länet. Enligt förslaget skall tryckfrihetsmål upptas av tingsrätt inom vars domkrets länsstyrelse har sitt säte. Kungl. Maj:t skall dock

ha möjlighet att förordna att även annan tingsrätt inom länet skall vara behörig att uppta tryckfrihetsmål.

Tryckfrihetsförordningens bestämmelser om behörig domstol i tryckfrihetsmål kompletteras av forumregler i 1 § lagen (1949:164) med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål. Paragrafen innehåller regler om kompetensfördelningen mellan de rådhusrätter som är behöriga att uppta tryckfrihetsmål. Ändringarna i tryckfrihetsförordningen föranleder ändringar i dessa regler. Ändringarna i lagen bör träda i kraft när förslaget till ändring i tryckfrihetsförordningen slutligt antagits och erhållit kraft av grundlag.

Lagrådet

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen bifaller propositionen nr 147.

Stockholm den 26 november 1970

På första lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Alexanderson (fp), Erik Svedberg (s), fröken Mattson (s), herrar Hjorth (s)*, Svanström (cp) och fru Lindström (s);

från andra kammaren: fru Löfqvist (s)*, herrar Dockered (cp), Björk i Påarp (s), Oskarson (m), fru Bergander (s), fru Anér (fp)*, herr Jadestig (s) och fru Jonäng (cp)*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.